

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazd. napilap
1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az állam és egyház elválasztása vagy elkülönzése.

I.

A modern jogképzésnek egyetemes jellemvonását képezi — mondja egyik érdekes tanulmányában Bluntschli — az elvi megkülönböztetés jog és vallás, állam és egyház között s ennek megfelelőleg az állami és egyházi ügyeknek gondos elkülönzése. A középkor kedvelé ezek összevegyítését; a pápa egyszerűsmind király is volt, a császár papi felszentelésben részesült. Az egyházi-átokkal a száműzetés, evvel az egyház átka össze valónak köve. Ma jogi s vallási motívumokból egyaránt követeljük az élesebb elkülönítést. A szabad állam nem engedheti meg, hogy felekezeti akadályok zsiabbassák szabad mozgását; egyenlő joggal kell minden felekezetet áttölelnie. De szívesen nyújtja az egyháznak is, saját körén belől, az önállóságot és szabadságot, természetesen azon feltétel alatt, hogy a jogrendet és közbékét tiszteletben tartandja.

A

„KELET” TÁRCZÁJA.

Mártha és Mária.

Regény.

Irta Aubray M.

II.

(Folytatás.)

Meggyőződés, hogy ez időben igen vágyott a jó Irén bizalmára s barátságára s boldog leendett, ha mindkettőt megnyeri.

De a fiatal leány nem akarta észrevenni: előzékenységet jég hidegen fogad, figyelembe sem véve a fájdalmat, mit ez által okoz. Ez estén is miután nagyatyámmal egy sereg közömbös tárgyról össze-vissza beszéltek volna, így szóla végre Erneszt: —

— Még nem tett én egyszer is említést egyik szomszédjukról, kivel pedig nagyon szeretnék megismerkedni. Iréssol bárót értem.

— Iréssol János-Károly született báró, ki gazdag, mint Krissas, büszke, mint Artaban, lovagias, mint Don-Quixotte, adakozó, mint Szt. Márton; vidékünk legnagyobb embere és legbölcsebb; egy gyakorlati philosoph, ki lemondott a világ hiúságáról s ki nem szíveli, hogy mások fiatalok legyének, miután ő nem az többé, szavalá Albert, gunyos mosolylyal.

Néném nyájas arccal szemlélte őt.

— Kedves gyermek, mondá ily hangon, mi ez jelenté: „mily elmés!”

De a legújabb idők nem érik be ezen elkülönítéssel. Napjaink pártküzdelmének jelszava: elválasztása az államnak és egyháznak.

Ezen elválasztástól remélik visszanyerését ama belbékének, melyet a rom. kath. egyház jelenlegi viszálya a modern állammal komolyan megzavart. Sokan nem tartják épen eszményi állapotnak ezen elválasztást, de még is hozzájárulnak követeléséhez, mert az állam és egyház közti szerencsétlen házasságnak teljes felbontását elkerülhetlennek tekintik. Az elválasztás eszméjével, mint egy éles késsel, igyekszik elmeszni azon száz meg száz összekötő szálát, melyek Európában régóta egybe-szőtték az állam és egyház életét egymással s a társadalommal.

Az elkülönzés utáni törekvés és az elválasztás követelése sok tekintetben együtt jár. De néhol az utóbbi, bizalmatlanság és ellenszenv által vezéreltetve, tovább megy, mintsem amaz célszerűnek tartja. A két irány és cél jelentősége különösen akkor lesz előtűnk egészen világos, ha fontolóra vesszük különböző hatásait, s alkalmazásukat az életre.

Ki csak az elkülönzést s nem az elválasztást akarja még az is számos nehézségre talál, melyeket csak lassanként lehet legyőzni vagy megkerülni. Minden lépésnél utjába tornyosul a történelmi institutióknak a hagyományos szokások s véleményeknek s az érdekeknek hatalma. A teljes elválasztás azonban, melyet sokan, mint elvont tant, kényelmesnek s könnyűnek képzelnék, a valódi életben sehol sem létezik, még Amerikában sem, sőt általában nem is vihető keresztül.

Két legyőzhetetlen akadály áll előtte; először azon körülmény, hogy ugyanazon emberek állampolgárok s egyidejűleg az egyháznak is hívei, s hogy tehát ugy az egyének, mint a családoknak, közösségeknek s az egész társadalomnak életében az állami és egyházi szükségletek, vélemények, hajlamok és érdekek tömegesen találkoznak; másodsor, hogy valamint az állam magát jogpolitikai hatalomnak érzi, ugy az egyház is erkölcsi és vallásos tekintélyt igényel s ezért a kettő közti barátságos vagy ellenséges érintkezések épen nem kerülhetők ki.

Ha a jelzett elválasztás következtében az állampolgárok megszűnnének az egyház hívei lenni, s ezek, mint a papság a középkorban, kivonhatnák magukat az állam kötelekéből, akkor

— Van is oka önnek óhajtani, hogy megismerkedjék Iréssol báróval; rendkívül derék ember s mindazon dicsőreget megérdemli, mit önnek róla mondhattak. Mi pert folytatunk egymással, de az bizonyára nem akadályoz engem, hogy érdemeit el ne ismerjem. Az igaz, hogy nagyon gazdag, a szegények tudják ezt legjobban.

— S e mellett Condat ur ő nagysága is, tévé hozzá Albert,

— Szándéka önnek látogatást tenni ez öreg bárónál? kérdé nagynéném Presle urat.

Igen asszonyom, barátságos viszonyban állok Iréssol urnak egy rokonával, s megígértem barátomnak — ki új Orleansban lakik — hogy tudósítani fogom őt e tisztes rokona hogylétéről. Azért mondom: tisztes, mivel ugy értettem, hogy Iréssol ur rég át lépte már az ifjúság határait.

Körül-belől egy idősök vagyunk, felelé nagyatyám, s hasonló erőteljes öregek. Csak hogy — tévé hozzá, egy pillantást vetve Albertre, Irénre s rám — nekem oly vigaszom van, mit jó szomszédom nélkül: magam körül láthatom, egy fedél alatt kedves unokáimat, kik szemem előtt nőttek fel. E szegény báró pedig el van szakadva korán elhunyt leányának gyermekétől, veje Párisban lakik s most készül másodsor megházasodni.

— Hancem — jegyzé meg nagynéném — azért még sincs Iréssol ur elhagyatva s magánosan; vannak barátai.

— Kik őt kifosztják, igen, kifosztják, szakítá félbe anyját Albert.

— Haszonatlan kis szajkó, ki mondta ezt nekem? kérdé töle Denevre ur.

— Hát mindenki azt mondja, nagyapám.

— Az igaz, folytatá nagyatyám, hogy a rágalom kárlehetlenül üldözi a báró vendégeit, szegény Condat urat s leányát.

természetesen könnyebbé válnék maga az elválasztás ntáni vágy megvalósítása, de még akkor sem nyernénk kilátást az állam és egyház közti békére.

III. Napoleon

Mint tegnapi táviratunk jelezte, III. Napoleon, a francziák excsászára, orvosi mütét alatt meghalt.

Kidőlt tehát egy politikai óriás; egy ember, ki született Párisban mint sok más, megkeresztelkedett, mint köztársasági elnök, élt mint császár, meghalt Sedannal és eltemetetik Angliában; egy ember kit dicsvágy és ravaszság a magasba emelt és ugyanaz a mélybe taszított, kinek a sors majdnem egyenlő mértékkel juttatott dicsőreget és gunyt, tiszteletet és megvetést, kit hazájának népszavazata tett elnökké, a népszavazat tartotta meg császári trónján s most hazája népe az, ki örül halálán; egy ember, ki koronákat csatogatott, hogy végre elveszítse a magát, kit fél Európa rettegett a hatalom polcán és az egész világ kinevetett, midőn onnan lebukott. Ez ember nagy szerepet játszott a politika színpadán, nagy volt e maga is? ítélje meg a történelem, mi nem akarunk felette bíró lenni s azért csak életrajzát közöljük, mely itt következik:

Napoleon Beauharnais Hortenziától Napoleon, császár mostoha leányától született, harmadik fia Bonaparte Lajosnak, volt hollandi királynak. Született Párisban 1808. évi ápril 20-án, megkeresztetése (Károly, Lajos Napoleon nevre (jóval későbbben történt meg Fontaineblauben; Fesch bibornok által, a ki őt Napoleon császár második nejével, Mária Ludovicával tartotta a keresztvívze.

Napoleon, francziák excsászára testileg a schweiczi hegyek közt erősödve, a tudományokban is kitűnően haladt, nevezetesen a thurni katonaiskolában nyert oktatása után még ifju éveiben írt és 1835. évben sajtó alá bocsátott munkája „Manuel d'artillerie” szakértők által dicsőreget méltónak találtatott. Mig tehetségei ilyképen fejlődtek, idő közben közele 1830-ik év, mely a juliusi francia forradalommal a Bonaparte család reményeit is felélesztette. Hortensia két fiával Rómába ment, itt azonban a kormány aggodalommal tekintette ottlétét s így lón, hogy a Fesch bibornokhoz intézett intések elegendők nem lévén, az alkalmatlan vendéget 50 pápai katona szép móddal a határon tul vitte. — Időközben a francia juliusi forradalom által feltűzelve, az ingerültség Olaszországban is növekedett, hol a várva várt alkotmányok megadása elmaradván, 1831. évi febr. 4-kén és 5-kén a forradalom egyszerre Modenában, Parmában Bolognában

— Iréssol ur rokona nem tőn rájuk említést, jegyzé meg Erneszt.

— Ez igen természetes, miután csak valami négy-öt hét óta költöztek Iréssolba.

— Ez idegenek, tévé hozzá nagy néném, csak egy napon ott termettek, minden zaj és dobszó nélkül; be fészkeltek magokat e szép kastélyba s ügyes ember lenne az, ki őket onnét ki tehetné. Azt mondják, hogy tulajrának a kastély urának eszén s hogy ujjok körül forgathatják őt. De hogy ez a derék báró miért oly bolondja nekik? az titok! A fiatal hölgy keresztapjának hívja őt. Azt kérdem, ok-e ez arra, hogy ez ember a közvéleménnyel dacoljon? Mert ez a cz, mikor oly egyéneket fogad házába, kikről annyi mende-monda kering!...

— Oh kedves rokon, szakítá őt félbe Presle ur mosolyogva, kegyed tudhatja, hogy senki sincs biztosítva a világ nyelvtől s barátai így nem merik igénybe venni vendégszeretét, ha ennyire tart kegyed a rágalomtól.

— Édes Erneszt, viszonzá élesen nagynéném, ön védelmezi ez idegeneket, a nélkül, hogy tudná, mivel vádolják őket.

— Mama — kezdé ujra Albert — a hámbeli munkások azt modják: Condat ur ugy néz ki, hogy az ember nem szeretne vele, valamely pusztá helyen találkoznai.

— De hisz ez borzasztó, miket beszél e gyermek! Kíálta fel nagyatyám. Az az egész, kedves Erneszt, hogy a báró vendégét ugy látszik, valamely bánat nyomja. Soha nem mutatkozik egy mosoly arcán, mely igaz, elég komor.

Nem beszél senkivel, kerülí a társaságot, csaknem mindig magánosan él szobájában s a kastélybeli család csak évés idején látják őt. Innál több nem kell, hogy felkeltsük a pletykákat. Ha az em-

és Reggióban tört ki. A Romagna felkelvén, a háromszíni zászló Ferrarában, Urbinóban és több más városban lobogott. Sercognani és Armandi, az insurgensek élén, Anconát foglalták el. Napoleon Lajos és Lajos Napoleon nyakra főre siettek résztvenni a felkelésben. A városok meg nem egyeztek, féltékenyek valának egymás ellen és vezérek hiányán felsőbb igazgatás sehol sem vala észrevehető. A nevezett két herceg, a menyinyire lehetett, mozgó csapatokat teremtve s a harcot organizálni törekedve, Sercognanival együtt a pápai hadseregen több helyen győzedelmek vívtak ki, jelesül utászor Civita Castellánál s az insurgensek táborában nagy örömet volt, a Vaticanban ijedség és félelem. De a dolog csakhamar más fordulatot vett; mert ámbár a francia két kamara ünnepélyesen nyilatkozott, hogy semmi interventiót nem türend, mindazonáltal a február 25 én már a Po mellett állott osztrák sereg Parma és Modena felé nyomult elő. — A városokban akkor fennállott többféle, egymástól független ideiglenes kormányok közül az, mely Bolognában létezett, bizonyos fűlsőbbsséggel bírő és a felkelés némi középpontját képezte. Ez az osztrákokat Reggióból és Modenából visszaszorítani igyekezve, Sercognaninak és a két hercegnek hagyta meg, hogy Róma felé vett irányuktól álljanak el. A nevezett herczegek minden személyes vitéségük és népszerűségük mellett sem valának képesek magoknak valódi befolyást szerezni. Meg lett parancsolva nekik a gyanakodó kormány részéről, hogy a tábornoktól rájuk bízott parancsnokságot letéve, a hadseregéből távozzanak el. Ekként kiutasítva, Bolognát 1831. március 19-én elhagyták. E szerencsétlenségüket egy másik is követte, Napoleon Lajos t. i. az uton megbetegedvén, március 27-én Forliban elhunyt. III. Napoleon anyjával Pesaróban találkozza, Anconába ment, de a kormány, mielőtt maga lelépett volna, a herceget tanácsadlag megintette, hogy Anconából is távozzék el. az olasz tartományok a szökevények előtt zárva valának. E körülmények közt Lajos Napoleon maga is ugyanazon nyavalyába esett, melyben Napoleon Lajos kevéssel előbb meghalálózott. Hortensia, hogy egyetlen fiát titkon ápolgatva megmenthesse, szon hirt terjesztette ki, hogy ez Corfuba hajózott. Nagy veszedelmek közt sikerült végtére a gondos anyának fiával Franciaországba és Párisba érni, hova áprilhóban jöttek, természetesen csak incognitó. Itt mellékutakon és csak nagy nehezen jutathott Hortensia a király elébe, ki ámbár ezen találkozás ellen a kérelmi bejelentés alkalmával tagadólág tiltakozott, őt mégis igen nyájasan fogadta s jó reményekkel kecségette Hortensia, Lajos Fülöp irányában azelőtt mindig barátságos

ber falun lakik, a megszokott utat kell követnie. Itt az emberek nem szeretik az eredetiséget, bárki is valamely különösség által tűnjék fel, azonnal kedvezőtlen ítéletnek van kitéve, és jaj annak ki, — miként Condat ur — éppen ellenkező véleményen van azon hajdani bölcsesél, ki azt óhajította volt: bár házában falai üvegbe lennének. A mi egyszerű parasztjaink soha nem tudnák elhinni, hogy ha az ember bezárkodik szobájába, azért jót is cselekedhetik; ha elrejtí ön előttük tetteit, azt gondolják azonnal, hogy csak rossz van rajtok mit látni.

— Igen, de kedves nagy papa, Condat ur még is kimegy néha a háztól, szóla Albert.

Azt mondják, hogy néha egész napokat a mezőn kalandoz. Igaz, hogy a legfőlegesebb helyeket választja s ha valakivel találkozik, azonnal elfordul; ha köszönnék neki: alig viszonzozza s azt is nagyon zavartan; ha reá néznek: elhalványodik, vagy fenyegetőleg néz.

— Ugy látszik, leánya is hasonlít hozzá, monda Irén, ő sem akar senkivel találkozni, és sem fogad, sem nem tesz látogatásokat.

— Csalódik gyermekem, nincs egy kunyhó is a környéken, melyet Condat kisasszony fel ne keresett volna.

Oh kedves nagy papa, az én értettem, azt jó tudom, hogy nagyon gyámolítja a szegényeket, de még is...

— O egy angyal jóságával bír, szakítá félbe Irént nagyatyám szilárd hangon. Részemről ugy tekintem őt, mint az isteni gondviselés küldöttjét.

(Polyt. köv.)

viszonyokban állott és ez neki némileg le is volt kötelezve még Napoleon császár idejéből, 1815. évben Hortenzia közbenjárására, Lajos Fülöp anyjának s ányjának Bourbon hercegnőnek, Franciaországban lakhatásukat megengedte és az előbbnevezettnek évenkénti 400,000, az utóbbinak pedig 200,000 franknyi jövedelmet utalványozott. Azonban Hortenziának és beteg fiának Párisban huzamos tartózkodásuk Lajos Fülöp királynak és Perrier Kázmér akkori miniszterelnöknek nagyon alkalmatlan kezdte lenni. Hortenzia néhányszor gyalog ment ki s néhányan reá is ismertek. Miután tehát 1838. május 5-én a császár halála napjának megünneplésére, a Vendôme oszlopnál népdemonstráció történt volna, ugyanazon napon Hortenziának a király hadjutása által megparancsoltatt, hogy fiával utazzék el, ha a betegnek halálos veszedelem nélkül lehet. El is távoztak Párisból április 6-án és menekültek Angliába, mit nekik Lajos Fülöp és miniszterei magok tanácsoltak.

(Folyt. köv.)

Bukuresti szemle.

A nagy szellemek, a „Romanul“-nak és az önk „szombati lapok“-jának szellemei nagyszerűen összetalálkoznak és mind a kettőt szerző az ábránd politika. A Dimbovieza partján és Heckenást gőzsajtójában egyaránt azt hirdetik, hogy a világ mostani folyása sokáig fenn nem tartható. Önöknél a Deák-párt, itt a rendpárt s velük Hungária és Romania süllyednek. Nem tudom van-e önöknek kedvük és idejük ottan-ottan biztatni a kis „Szombati lapot“, hogy ne féljen, mert még nem oda Buda, a rendpárt itteni közlönye azonban meg-meg teszi a jajveszékölő vörösekkel. Itt is megtörténik, hogy a rendpárt tagjai nem hódolnak vakon a mester szavainak, de ép ez őszinteség, a „Romanul“ szerint, előjele a rendpárt megoszlásának és süllyedésének. Azonban nem sokáig tartott karácsoni örömről, mert a „Pressa“ a következő leczkét tartotta nekik: „A gyengék, nálunk, mint más országokban is, miután vállalkoztak reményét elvesztik, illúziókhöz kapaszkodnak és hű ábrándokat tervezgetnek. A „Romanul“ fia is miután minden kalandos kísérleteikben elbuktak, a rendpárt megoszlásának édes reményével kezdik vigasztalni magukat. Hányziban hirdették már ezt a megoszlást? Azonban a megoszlás nem teljesült, legelőbb a miniszterek közötti megoszlást kürtölték; azonban a miniszterek helyt állottak s legkisebb kedvük sem volt megenni egymást; ezután a párt megoszlását jóslgatták; ez idő ha ladott és a tények bebizonyították, hogy e párt most is ép oly erős, mint a múltban volt. Végtére a kamarákra került a sor. A mai Romanul boldogságtól áradoz, hogy a senatus egy törvényt nem szavazott meg. A „Romanul“ az 1873. költségvetés igazolása alkalmával örömeiben tapsol és hirdeti, hogy a rendpárt az országgyűlésen is megoszlott s most már övék a győzelem. Nem tudjuk, hogy mit fog az idő csinálni a „Romanul“ ez újabb jóslatával is, de jelenleg mégis elmondhatjuk a következőket. Mindenekelőtt tudokra adjuk a szabadelvű és nagyon független „Romanul“-féle hazafiaknak, hogy a rendpártnál egészen másképp folynak a dolgok, mint nálunk. A rendpártnál nincsenek főnökök, gazdák, katonák és szolgák. Itt mindnyájan teljesen egyenlők vagyunk sat. A „Pressa“-nak e felszólalásra alkalmat adott az, hogy a senatus a katonai-tisztek fizetéséről hozott törvényt visszautasította, és hogy az országgyűlésen a ploesti képviselő a vasutakkal való elégedetlenségét ki merte jobbpárti léteire mondani. Volt még egy kis incidens az országgyűlésen, a mi a vörösek malmára hajtotta a vizet. Joanidi leplezetlenül hangoztatta, hogy a bukuresti városházánál egyszerű pénzlöpások fordulnak elő. A miniszter erre azt felelte, hogy a képviselő bizonyítsa be az illető helyen a lopásokat s a törvényszék tudni fogja kötelességét. A senatusban és képviselő-házban ép óhíttá karácson előtti történetek e mozgalmak, melyek a vöröspártnak karácsoni ajándékkul szolgáltak.

Ha nem láttuk volna az arany-hegyeket ígérő vöröseket a bársony-székekben és ezzel hatalmak tőpontján, bizony még kísértetbe esném látni őket, hogy miként teszik boldogáti Romanit: azonban a multakból ismerve őket, nyugodtan kimondom, hogy a vörösek uralomra kerülése egyértelmű lenne a keleti háború megkezdésével. Nagyon csalódnának, hogy ha azzal a hittel táplálkoznának, miszerint Romániában „akár melyik párt is őszinte barátja volna Ungariának. Önök csak is két rossz között választhatnak s e kettő közül csak is a rendpártot. A mi konzulaink teljesen megfélemlhetnek e feladatnak, hogy i. a rendpártot s ennek miniszteriumát erkölcsileg támogatják; ennél többet nem tehetnek. A rendpárt bukása egyúttal a mi konzulaink tekintélyének is bukása. Nincs tehát miért titkot csinálni belőle, hogy mi magyarok csak is a rendpárttal rokonszenvezhetünk. Az önk szombatosai kürtölhetik a sülyedést ad libitum, csak az a sajnos, hogy e kürtölésseikkel éppen a reactio és a vörös forradalom malmára hajtják a vizet. De hagyjuk a nagy politikát a vöröseknek. „A kormány“, a rókák szerint, diadalünnepet ül, mert mindenben borostyánt nyert, de ha alaposabban tekintjük diadalát, Domicianhoz kel! hasonlitanunk, a ki folydiást várta a dákokat, föl is vette a dacicus jelzőt, de valójában ő fizette

a dákoknak az adót. A kormány minden diadala a hazaérdeke ellen történt. Lám milyen a pesti szombatos hang! A mostani kamara — így hiszi a bukuresti szombatos — meg fogja szavazni a vasuti összeköttetést a Prédalon, az Ójloznál sat. austro-ungar föltételek mellett. Ki merészelne ellenszegülni? Nem senki, mert akkor gr. Andrássy parancsolná, mint az izraeli templom szentségtörőinek megkegyelmezését parancsolta s miniszterei fejét kell, hogy hajtsanak. Ilyképen diadalmaskodik a miniszterium! Ilyképen dolgoznak egykézre a pesti szombatosok a bukurestiekkel. . . .

Az itteni földhitelintézet alapszabályainak kézsítésével megbízott választmány munkáját elkészítette és a lapokban közreadta. Az aláírások folyvást nyitva vannak s új év után az országgyűlés elibe terjesztik. Nyugtalanok a vörösek, nehogy a magyarok és zsidók itt is megelőzzék, pedig kár ebből is nemzeti gyűlölködés tőkét faragni, mert önöknek tudom eszükbe sem jutott Romániában földhitelintézetet állítani.

Óhíttá karácsonunk szokott zajjal és ajándékokkal folyt le. Időnk szép, havunk nincs a szép szónokat aligha előveszik, mert itt, ha új évig nincs tél, azután nehezen szokott lenni. A farsáng is mutogatja már nagy plakátokban fogát, de a szokott bojárbaok ez évben elmaradnak. Sutzoné mellbetegségben külföldön tölti telet. Ottetelesonné bezáratta palotáját, este cam de ranszát s így csak is az udvari bálok leírásában fog Marcillac remekelhetni, Ploesti en szomorun kezdődött a farsáng. Egy 20 éves házasnő szerelmi viszonya azzal végződött, hogy kedvese egy orvos saját szobájában gyermekei körében föbelőtte. Nagy mozgalmat idézett elő ez esemény, mert addig kitűnő szerepet vitt e nő s mint az erény és családi élet példány-képét ugy emlegették. A gyilkos fogva van. A liza családi élet miatt itt sok ily tragicus jelenet szokott előfordulni.

A képv. ház pénzügyi bizottságának jelentése.

(Folytatás.)

A pénzügyminiszter kimutatásai szerint az állam activ követelése és ingó értékei kitesznek azoknak mai állapota szerint:	
Adóhátralékok 1867-ben	
kitesznek egyenes adónál	37,761,000
Egyenes adó	25,358,849
Fogyasztási adók 1867-ben	
kitettek 37,761,000)	600,686
Bélyeg	354,932
Jogilleték	14,591,462
Biztosítékok	5,327,389
Telepítvényesek bér hátralékai	1,435,135
	17,000,000
Inséges kölcsönök	9,430,894
Szállodésma alap előlege	890,688
Activ követelés különböző czimen	538,000
Magyar és Erdély földteherm. alap előlege	16,076,246
Horvát	3,858,554
Előlegek	247,000
Kamatbiztosítási előleg	14,412,797
Külföféle	4723,232
Előlegek	4,511,803
Ingó államvagyon	11,300,000

Összesen kerekszámban 126,000,000

Az államtörzsvagyon áll a következő ingatlan és ingó vagyonból

Magyarországi államerdők a magyar és Horvát Szlavon határörvidéki erdőségekkel együtt 4,000,000 catastr. holdat 40 □ mértföld területet képez.

Államjészárok mintegy 465,000 — 500,000 catastr. hold.

Ménés birtokot a ménesekkel és méntelepekkel 46,000 catastr. holdat.

A fém, vas-és sóbányák és az összes szerek, szerelvények termények és végre az államvasutak. Mindezeknek becsértéke jelentékeny összegekre rug, melyek az állami számszék által készített 1871-ik évi zárszámadásokban következőkép vétettek fel:

A határörvidéki erdőségeken kívül az ingatlan államvagyon értéke 380,878,020

Termesztvények szerelvények stb. 58,581,411

Az állam ingatlan törzsvagyonának ezen becsértéke azonban koránt sem felel meg azok való-
ságos értékének s azt általában bajos lenne biztosan meghatározni.

Annyi kétségtelen, hogy az állam törzsvagyonba 1868-tól fogva gyarapodott nevezetesen.

Az állami számszék 1871-re jelentékeny öszt szegre teszi az ingatlan vagyonnak és a szerek szerelmények, termelvények értékének gyarapítását.

Mindezek, a miket a bizottság előadott, együtt véve képezik azon szempontokat, a melyek a mai pénzügyi helyzetnek megítélésénél tényezőként szerepelnek.

A bizottság kimutatni és jellemezni igyekezett az eddigi évek költségvetéseit, kimutatta a jövedelmek örvendetes emelkedését, s kiemelte az arányokat, melyekben a szükséglet évről-évre szaporodott, reá mutatott a lefolyt négy év zárszámadásainak pénztári eredményeire, és mindezen eredmények főbb

tényezőire, kiemelte azon nagymérvű beruházásokat, a melyek pénzügyi kezelésünk lefolyt éveiben minden irányban létesítették, kimutatta az államadósságoknak összes tartozásaink állapotát, szembe állítván ezzel követeléseinket, fölemlítette az állami törzsvagyon állapotát, reá mutatott az ország folyó jövedelmének állására, azon terhekre és szükségletekre, melyek a közel jövőben ránk hárulnak, megérintette, hogy két irányban emelkedtek előirányzataink évről-évre: az állam rendes szükségletei ép ugy emelkedtek, mint szaporodtak a beruházásokra és rendkívüli kiadásokra fölvett összegek.

Az államháztartás rendes kiadásai egészen véve magasabb irányban szaporodtak évről-évre, mint a mily mértékben jövedelmeink fokozatosan emelkedtek, ugy, hogy az 1873. évi költségvetésben az állam rendes bevételei a rendes kiadások fedezésére nem képesek, és ha bírnák is fedezni a közadminisztráció szükségait: az összes kiadások fedezésére azon évi teherrel együtt, melyet a beruházások létesítésére fölvett kölcsönök okoznak, és így az összes rendes szükségletnek fedezésére elégteleneknek mutatkoznak, mert 1873-ra is a rendkívüli kiadásokból történt áthelyezések folytán, melyek által a bizottság a rendes hiányt 2,720,613 frttal megszorítottá, nevezetesen az új kölcsön kamataival együtt a 8 millió forintot meghaladó hiány mutatkozik.

A kamatbiztosítás terhe, mely a rendkívüli kiadások között maradt, a vasuti társulatoknak adandó előlegek, melyeknek 4 százalék kamattal mellett visszatérülése idővel be fog ugyan következni csak rendkívüli bevételi forrásokból fedezhető.

Igaz, szép és örvendetes emelkedést tanúsítanak állami bevételeink az 1863. évi előirányzathoz képest az 1873. évi előirányzatba fölvett rendes jövedelmek 49,719,670 frttal emelkedtek az 1868. évi előirányzathoz képest az 1868-ik évi zárszámadások 24,166,000 frt emelkedést mutatnak föl a rendes jövedelmekben az 1868. évi zárszámadások és az 1871-ik évi zárszámadásokban mutatkozó tényleges bevételi eredmények között 7,004,000 frt. emelkedés mutatkozik ez utóbbiak javára a fejlődés folyamatos az államjévedelmek minden ágában, haladás mutatkozik az előirányzattal szemben majd minden bevételi forrás évi eredményeiben, az államjévedelmek némely ágában ezen emelkedés nagyon örvendetes, mert az a fokozott forgalom, a nagyobb jólét, az emelkedett értékek, nagyobb fogyasztás, a fejlődött közgazdasági élet fokozatát képezi: a jövedelmi adó illetékek, a fogyasztási adók, a só-jövedékek, a dohánjjövedék, az államjészárok és erdők jövedelme nevezetesen emelkedett, a mint fentebb részletesen kimutatva lett, ugy hogy az ország adóképesége ma kétségkívül erősebb jövedelmei nagyobbak, biztosab-
bak, mint voltak évekkel ezelőtt: de ennek dacára az állami jövedelmek nem emelkedtek annyira, hogy az államháztartásban az egyensulynak fentartását biztosíthatnók.

(Folyt. köv.)

Kolozsmegyei bizottsági gyűlés.

Kolozsmegye képviselő bizottsága tegnap rendkívüli ülést tartott, s noha a tárgy egyike volta me-
gye érdekeibe vágó legfontosabb ügyeknek, mindamellett a jelen voltak nagyobb része a kolozsvári és a legközelebbi helységbeliékből állott.

A gyűlést 10 órakor a főispán gr. Eszterházy Kálmán megnyitván, előadja, hogy az egyedüli tárgy lesz a m. kir. belügyminiszter ur. 1872. év december hava 15 én kelt azon leirata, hogy a 1862 évi közgyűlésen 1873 évre elkészített budgetben feltett 47 ezer forint kiadást nem fogadja el, miután ezen évre sem lehet, — tekintve a pénzügyi helyzetet, — 35,000 frtnál többet kiadni a megye számára, felhívja ennél fogva a főispán a bizottságot arra, hogy a mennyiben lehetséges, s a közgazgatásnak a nép érdekében megengedőleg szükséges folytatására kártékony befolyással nem fog bérni, — vegye a közgyűlés tanácskozás alá, a költségvetést, hogy a szükséges megtakarítások megtétehesenek, miután a kormány a hiánynak rovatul utján is pótlásába beleegyezni nem igen akar.

Erre főjegyző Gyarmathy Miklós fololvassa az említett belügyminiszteri leiratot, és a megyei állandó választmányának e részben indítványát, s ajánlja hogy a közgyűlés azt fogadja el.

Az előadott és a közgyűlés által elfogadott költségvetési változtatás szerint megtakarítatik összesen 5300 s illetőleg 5800 frt. o. é. mely összegben, alól a megye érdekei veszélyeztetése nélkül lesz állani a közgyűlés nem képes.

E szerint, megtakarítatik először 2300 illetőleg 2800 frt a hivatalnokok fizetéseiből. És pedig először azáltal, hogy a megyei szervezők felállított 10 járási közgyám hivatal (200-200 frt fizetéssel el látva) eltöröltetik, miután a községek szervezése alkalmával, ha alkalmas körjegyzők találhatnók, azok képesek lesznek, hogy a járási gyám teendői elvégzésére. Visszavonatik továbbá a járási orvosoknak ez évre engedélyezet 100-100 frt fizetés-javítás és így azáltal 2300 frt megtakarítás eszközöltetik). Megjegyeztetvén, hogy a fennebbiek ezen hóban azonban már fizetéseket kivették) A fennmaradt 500 frt o. é. az által jön a megtakarítandó összegek közé, hogy a megye az őszi közgyűlésen egy a volt me-

gyei törvényszék levéltárát kezelendő segéd levéltárnokságot állított fel, a mely azonban még a miniszter által elfogadva nem lévén, noha a közgyűlés erősen óhajtja, hogy ezen állás rendszeresíttessék, a miniszter megtagadása esetén szintén a leszámítandó összegek sorába jut.

Megtakarítás, illetőleg kiigazítás alá vétetik ezenkívül, a több kisebb összegek között az irodai átalányban felvett azon 2000 frt a mely a megye régebbi adósságának kifizetése végett kérétt, miután ezen összeg nem az idej költségvetés tárgya, s így abba csakis tévedésből vétetett volt fel.

A gyűlés ezen tetteket minden vita nélkül elfogadván, a jegyzőkönyv megkésztése és hitelesítése után a gyűlés eloszlott.

Külföldi szemle.

Spanyolországban a carlista-mozgalom folyton tart, sőt — mint látszik — mind nagyobb mérvet ölt. Közelebb Vallés, carlista-csapatvezér Tarragona lakóihoz következő kiáltványt intézett:

„Spanyolok! A nagy és hatalmas nemzet (!), mely I. Károly és II. Fülöp alatt annyi jeles hőst nemzett, Spanyolország ma az idegen uralma alatt nyög, kinek hatalmát néhány ember erkölcselensége alapította meg, kik megfélelkezve legszentebb kötelességeikről, a leghűségesebb nemzet uralkodójának kiáltották ki. Ez azoknak műve, kik megvetve elődeink vallásos eszméit, oly fejedelmet ültettek szent Ferdinánd trónjára, kinek atyja egyházi átok alatt áll. —

Tarragona lakói! Megérkezett már a pillanat, melyben nem viselhetitek többé a szégyenteljes ígát, melyet nyakatokba akasztottak. Csak még egy, egyetlen út van, melyen visszaszerelhetjük hazánknak erkölcsiségét, melyre oly nagy szüksége van és viszszaadhatjuk megalázott vallásunknak régi fényét. Minden spanyolnak azon zászló körül kell csoportosulnia, melyre ez van írva: „Le az idegennel.“ Üzzük el a Savoyai dynastiát és kiáltuk ki Spanyolország legitim uralkodójául VII. Don Carlost, kit az Isten otalmába vegyen.

Vitéz és szerencsétlen pornépünk a becsület mezején vár titeket, meg levén győződve, hogy erőtközhöz képest igyekezni fogtok kitűzni és előre vinni szent ügyünk (!) zászlóját, mely alatt találni fogjátok tábornokotokat is, ki el van határozva: győzni vagy meghalni. — Francis co Valles-Rosello.“

A cubai lázadókra érdekes leírást közöl a „Newyork Herald“ mely külön tudósítót küldött ki a cubai lázadás színhelyére. A tudósító beszélt a fölkelés fejével: Carlos Manuel Cespedes-sel, ki biztosította a tudósítót, hogy emberei semmiben sem szenvednek hiányt, kivéve e löport. Ennek ellenben a tudósító azon tapasztalatának ad kifejezést, hogy a fölkelők igen is nyomoruságos állapotban vannak. Ruházataik nagyobbára csak nadrágból áll inge csak kevésnek van; kabát és lábbeli elvértve látható csupán a fölkelőkön. Általában e roppant hűségéről panaszkodnak. A lázadás fejét, így írja le az említett amerikai lap tudósítója: „középnagyságu: élénk, fekete szemekkel, határozott tekintettel. Körülbelül 50 éves lehet s a férfierő teljében van.

Őltőzéke olyan volt, mint a többi tiszté: barna vászony-öltöny. magas száru csizmák, ezüst sarkantyúkkal, oldalán kard és övében revolver. A küzdelem mindkét fél közt iszonyu barbársággal foly. Kegyelem sem a spanyolok, sem a fölkelők részéről nem adatik. Foglyok, sebesültek, asszonyok és gyermekek kegyetlenül lemészároltatnak. Cespedes a fölkelők számát legkevesebb 12,000 emberre teszi, de azt állítja, hogy négyszer ekkora volna, ha volna elég fegyverök. A fölkelők már régóta nem bocsátkoznak a spanyolokkal ütközetbe, hanem kifárasztani igyekeznek ezeket. Cespedes megjegyezte, hogy a küzdelem illetőn módon már 4 évig tart s eltarthat még 20 évig, mivel egy fölkelő életért rendszeren 20 spanyolnak kell életével lakolnia.

Magyar színészet.

(N.—r.) Pénteken. január 10-én „ez idényben először“ Toldy Miklós“ színmű 3 felv. írta Szigeti J. zenéjét Nikolics Sándor.

Toldi Miklós egyénisége, hű kinyomata a középkor kiemelkedő szellemének. Eszményi tisztaságban látjuk benne az egyént, ki önéreigen emelkedik felt s kinek lényre ezerek vágyával forr össze. Mint ébresztő hajnal üde levegője hat ránk e kor szmlete, melyben az egyén ad irányt a sokaságának; nem a mint ma, midőn a sokaság gyámkodik a tulbulzó egyén fölött. Mennyi költséget, mennyi erős akarat, mily erős kitűnőség a jellemvonásokban! Oh akkor voltak álmadozások, s ez bétöltötte az emberi kebelt. Ez az álmadozás, ez aeter tisztaságu vágy van szépen kifejezve a Szigeti Toldijában, Szigoru itélet szerint kevés drámai becs van benne, főleg azért, mert Toldi határozottan epózi alak. A néptudalomban mint ilyen volt megörökítve. A mű jellemei különváltak ugyan, de cselekvésüket a történet vezérli. Belső mivoltukban semmi fejlődés. A részletek összefüggése laza. A bevégzés pedig egy oly őszhang, mely után még sokat vár föl emelkedett kedélyünk. Szóval e mű nem dráma, hanem drámaizált eposz, ódaszerű berekesztéssel.

Az elemezett hatást nagy mértékben emelte Kovács Oynla merész játéka. Kár, hogy ez östönsm volt eléggé hangjánál. Némethy Irma az öreg Toldiét kifogástalanul játszta. Nála — mi csak nagy tehetségek ritka tulajdona — igen erős oldal a mérséklet s ennél fogva a biztonság az árnyalatban. Mátrai (Toldi György) Boér Emma (Margit) Halmi (Buksi udvari bolond) Kendi, Nagy Imre (sírások) jól játszottak. A Kendi komikuma ez alkalommal nagyon tisztultnak látszott, mi nála örvendetes haladási momentum. A jó öreg Benzét Szentgyörgyi játszta, magyaros zamattal, s egészséges humorral. Nagy Lajos királyt Krasznai igyekezett méltóságossá tenzi. Az előadás nagyon összevágó, az az álomjelenetek pedig szépen voltak egybeállítva. Közönség raelehetőes számmal.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 11. 1873.

— A király ő felsege Zsófia főhercegnő halála óta kedden volt először a bécsi dalműszínházban, s Rudolf koronaherceggel végig nézte az előadást.

— Miss Millie Christine ikreket bemutatták a királynénak, ki e végett külön berándult Gödöllőről. Ő felsege hosszasan társalgott a csodaszülöttel. Az ikrek láthatók lesznek még a szokott program mellett és helyen.

— A korcsolyázó egylete néhány napi tavaszi időjárás után, mely alatt a jég szinte olvadozni indult — ismét szebb napok derültek. A jég a hirtelen beállott időváltozás következtében megkeményedett s holnap zeneszó mellett újra korcsolyázás lesz.

— Színházi hír. Szinpadunkon kedden újra verseny darab lesz s „Lecoureur Adrienne“ kerül színre, a czimszerepben Boér Emma kisasszonnyal, ki e színidényben e szereppel először próbálkozik meg ezuttal. Tisztelet — mint halljuk — érdekes meglepetéseket készítenek a k. a. számára.

Két felekezeti közlöny. A felekezetek ügye csak annyiban tartozik lapunk körébe, a mennyiben országos érdekekkel van összeköttetésben. De épen ezért nem tehetjük, hogy két felekezeti folyóiratra föl ne hívjuk t. olvasóink figyelmét, miután mindkettő bár közvetlenül saját céljaira munkál, de közvetve a hazai közmivelttség nemesítésében fáradozik. Az egyik az „Erdélyi Protestáns Közöny“, szerkeszti s kiadja Szász Gerő, kolozsvári ref. első pap és esperes. Az egyházi és iskolai derék hetilap az idén lépett harmadik évfolyamába s eddigi irányával oly előismerést vívott ki magának, hogy az egyházkerület multévi közgyűlése morális támogatásának kimondására méltatta s az egyházkerület igazgató-tanácsa körlevélben hívta fel az egyház tagjait, hogy a pártolásra méltó folyóiratot tömeges részvételkel támogassák. A csinos kiállítás és tartalmas hetilap előfizetési ára egész évre 6 frt s az előfizetési pénzek a kiadóhoz (Kolozsvár, Külmagyar-utca 237 sz.) küldendők. — A másik ajánlásra méltó felekezeti közlöny a Ferencz József és Kovács Antal szerkesztette „Keresztény Magvető“, melynek VIII dik kötetére épen most bocsáták ki a szerkesztők az előfizetési fölhívást. E fölhívásból örömmel győződünk meg, hogy e negyedéves füzetek iránt az érdeklődés fokozódott, hogy jövőre minden füzet egy-egy ivnyi tartalommal megbővíti jelenik meg, az eddigi előfizetési árban: egész évre 2 frt-ért. Valamint az „Erd. Prot. Közöny“ évi jatalomként egy kötet Predikatoriat, meg a „Ker. Magvető“ minden évfolyamához egy jutalom kötet jár az előfizetőknek, ez évben Channing E. V. válogatott műveinek negyedik kötete, melyet, mint az eddigi megjelent 3. kötetet az unitarius tanárok fordítanak. Az új előfizetők ezenkívül még abban a kedvezményben is részesülnek, hogy Channing műveinek korábbi megjelent 3 kötet feleárbán — füzetenként 60 kr-ért — szerezhetik meg. Legyen e két derék közöny, melynek szerkesztői nem az anyagi nyereségért, hanem nemes kötelességérzetből nyújtják a szellemi márkát felekezetüknek, e legmielegebben ajánlva minden rangú olvasóinknak.

— Pesti lapok azon hire, mintha Boér Emma k. a. a nemzeti színházhoz 3000 forintért szerződött volna, mint hiteles forrásból irhatjuk, egészen alaptalan. A kisasszony csak azon esetben lenne hajlandó oda visszaszerződni, ha a nálunk oly szép sikerrel érvényesített szerepkörét nem kellene mással megosztania. De minthogy erre mostanában nem sok remény kínálkozik, a t. művésznő továbbra, is mintegyik legbuzgóbb képviselője a drámai Muzsának, körünkben marad.

— Weisz Mór urtól a következő sorokat vettük: A „Kelet“ mai (7-ik) számának ujdonságai közt a tegnapi, a külföldi utcai szeszgyári helyiségben történt tűz-estét fölemlítván, azt mondja, hogy a Weisz-féle szeszgyár hátsó része meggyuladt s a tüztől kők késő érkezése folytán az földig leégett. A t. ujdondász ur, ugy látszik, csak hallomás után közölte ezt a tényt, a valószínűtől eltérőleg. De mivel ez üzlettemre nézve némi káros következménnyel lehet, ezennel bátorodom a t. szerkesztő urat arra kérni, miszerint méltassék azt a holnapi számban helyreigazítani. A tény ez: A szeszgyári helyiségben meggyuladt egy istálló s annak csak felső része, a fedél és padlás, a benne levő szalmával,

égett el; de a szesz-gyárnak semmi része sem gyult meg s ezen semmi kár sem történt, ugy hogy üzlettem semmi akadályt nem szenvedett s ezt szünet nélkül tovább is folytatom. Együttal engedje meg t. szerkesztő ur, hogy ezennel őszinte bűfámát fejezzem ki mindazoknak, kik az oltásnál segédkeztek nyújtottak; első helyen meg kell említenem a dohánygyári személyzetet, kik fecskendőjükkel első jelentek meg; továbbá a helybeli s kolozsmznostori tüztöltő-egyletet, sat., a kik együttes buzgó és érélyes termékenységeknél köszönhetem csak, hogy a tűz nagyobb kiterjedést nem vett. Kolozsvár jan 10. tisztelettel Weisz Mór.

— Római régiség. Pulszky Ferencz termében egy ugynevezett „tabula honestae missionis“, a római polgári jogot adományozó réztábla vonta magára a szakértők figyelmét. Tolnában találták, és gróf Apponyi Sándor küldte be a nemzeti muzeumnak. Traján császár emel azzal római polgárságra Publius Justájust, Agrippa fiát, több mint 25 évi katonai szolgálattal jutalmul. Az ilyféle tabulák különben nem ritkák Angliában, Németországban és különösen Magyarországon eleget találtak; — a nemzeti muzeumban is van már vagy husz példány: — de azért e legújabb lelet is igen becses. Ennek kapcsán megemlítjük a világkiállításon leendő műgyűjteményeink képviseltetésének megállapított tervét, mely a „Főv. Lap.“ szerint a következő: Nem sokat, hanem mind csak kitűnőt fognak kiállítani hogy a Pestre jövő vendégek itt észre se vegyék a hiányt. A muzeum régiségtárából csak arany tárgyakat, képeiből pedig egy pár ritka régiséget küldenek föl; az Eszterházy gyűjteményből vagy hatvan első rangú kézi rajzot s egy csomó pompás metszetet. Főlküldik továbbá Ráth György főtörvényszéki bíró becses bronz-gyűjteményét: bronzkori régiségeket s művészi értékű szobrokat, sat. Pulszky Ferencz pedig egy gyönyörű rajzot, egy Sybilla képet, Michael Angeló kezeművét fogja kiállítani, melyet közelebb Bécsben ezer forintot vett meg saját gyűjteménye számára.

— A hivatalos lap tegnapi száma a külföldön levő osztrák-magyar konszulságok átnézetét közli. E szerint az osztrák-magyar monarchia Európában; 30 főkonszulság, 58 konszulság 80 alkonszulság és 95 konszulsági ügynökség: Afrikában: 4 főkonszulság, 42 konszulság, 8 alkonszulság és 29 konszuli ügynökség, — Ázsiában; 7 főkonszulság, 13 konszulság, 9 alkonszulság és 25 konszuli ügynökség; Amerikában: 5 főkonszulság, 48 konszulság, 13 alkonszulság, 6 konszuli ügynökség, végre Ausztráliában 4 konszulság által van képviselve. — E valóban nagyszámú konszulsági állomások között egyetlen egy van magyar emberrel betöltve: a belgrádi, hol, mint tudjuk, Kállay Béni viseli a főkonszuli méltóságot.

— A német püspökök Fuldában újabb értekezletre ülnek össze ez év april havában.

— Földrengés. Bécsben jan. 3-án esti 7 órakor győnye földrengést éreztek. Hasonlót észleltek e napokban Máramarosmegye némely helyein is.

— Viharos időszak. Mint Londonból írják, még a legidősebb emberek sem emlékeznek oly számos és borzasztó viharokra, milyenek a mult év végén Anglia tengerpartjait meglátogatták. Deczember 8-án 16. és 17-én a dühöngő orkán egész erdőségeket elpusztított, sok házat és gazdasági építmeket földig lerontott s a törnyok födelét, mint valami könnyű játékot szert bihetetlen messzeségre magával sodorta. De mindez majdnem elenyészik azon kárhoz képest, melyet a romboló elem életben és vagyonban a fenekig feldult tengeren okozott. Az egész partmellék hosszban a lég szüntelen segély kiáltásoktól a mentőegyletek fáradságtalan munkásságától hangzott vissza, de noha ezen egyletek szervezete a legkitűnőbb, s tagjaik rettenthetlen bátorságukról és önfeláldozási készségükről ismeretesek, a mult évben a hajótörést szenvedettek aránylag csak igen csekély számát voltak képesek megmeníteni. A „Lloyd“ — ban az elveszett vagy jelentékeny sérüléseket szenvedett hajók száma egész hasábkra terjed s még hetek fognak eltelni, míg a kár egész nagyságában lesz megállapítva.

— Bécsi színházi statistika. A bécsi várszínházban a mult évben összesen 15 új darab adatott, s az egész évben 342 előadás tartatott. Ez esték közül szomorú játékokra esik 78, színművekre és drámákra 107, vígjátékokra és boházatokra 158. A színészek közül a legtöbbször elfoglalt 191 szer játszott, a legkevésbébb szer elfoglalt pedig 40-szer. Az „an der Wiah“ színházban 1872-összesen 357 este játszottak, s az egész estét betöltött ujdonságok száma 16-ra megy. Az előadási esték közül esik operára 14, operetterre 150, színműre 4, vígjátékra 33, s boházatra 156. Offenbach darabjai 111 estét töltötték be.

— Postagalamb-versenyt is rendeznek Nizában febr. 5, 8 és 10. napjain. melyek a lövészeknél is szebb sikerrel kecsegtetnek. E célra Londonból, Belgiumból és Franciaországból érkeztek már Monarcoba galombok, melyeket naponként a szabadban étetnek s hogy ol ne szökjenek, a körülvevő sziklákban fészkelő solymok őrt állának, kegyetlenül megfojtván minden menekvőt.

— A francia hivatalos lap közli a belügyérnek a köztársasági elnökhez intézett jelentését az 1873-ki francia népszámlálás eredményeiről. A

jelentés szerint a francia-német háboru előtt (az 1866-ki számlálás alapján Franciaországnak volt 89 megyéje, ezekben 373 kerület (arrondissement) 2941 járás (canton) 37,548 község és 38,067,094 lakos. Az újabb elhatárolások után pedig van 87 megye, 362 kerület, 2865 járás, 35,989 község és 36 102,921 lakos. A lakosság nem és más kategóriák szerint következőleg oszlik meg: férfi: fiatal ember 9.623,227, nőstül férfi: 7.352,096, özevgy 1.005,163. Összesen férfi: 17.980,476. Nők: hajak: 8.832,148, férjezett nő: 7.320,510, özevgyek: 196.787. Összesen a nők száma: 18.122,445.

TANÜGY.

Középtanodáin szervezéséhez,

ezekeket írja Lubrich Ágoston:

A középtanodák szervezetében első lényeges különbség az, hogy némely tanterviak a real és classicus irányt már az első osztálytól; kezdve me-reven elkülönítik egy mástól; mások ellenben a középtanoda négy alsó osztályát közös alapul ajánlják a real és classicus irányu tanulókra nézve, s csak a négy felső osztályban kívánják a középtanodát realtanodára és classicum gymnasiumra különíteni.

A teljes elkü önítés mellett fölhozni szokott érvek mind csak tetszérvek; legfőlebb is az igazi érveknek némi nyomatékokat adhatnak, de a közös al-középtanoda eszméjét nem hogy földönténék, de nem is érintik. Nem ezen érvek adnak létjogot az előttem is teljesen jogosult realtanodának, hanem először: azon megdönthetetlen lélektani ok, hogy az ember gondolkodás-rendszerében már születésénél fogva két fő munkásság jelentkezik tulnyomólag: egyik emberben az észlelés, másikkban az eszmélődés tehetsége: s ezen tehetség az egyiket a mennyiségtanon alapuló természetudományokra, másikat a classicus műveltségre utalja; másodsor az, hogy, eltekintve e kétféle egyediségtől, a classicus nyelvek és realtudományok kellő mérvű együttes tanulását csak egyes lángelmék bínnák meg. Azért a tanszerkezethez csakis e lélektani alapról szólhatni illetékesen; s a divatnak, a hasznossági elvnek, a közvéleménynek itt nincs szavuk.

Tanodát háromföltét különböztet meg: elemi, polgári s középtanodát, mely utolsó az embert, világot s Istent öntudatos gondolkodás által törekszik föl fogni. Ahol a tulás tudományává lesz, azt a helyet egyetemnek nevezik; a hol pedig a tehetségeket az egyetemi tudományra előkészítik, az a hely középtanoda. Ez a tantárgyakat még nem kezeli mint szoros tudományt, hanem csak előkészít a tudomány tanulására. A középtanodának, a jeles Schmidt-ként, öntudatos tudásra és képességre előkészítő iskolának kell lennie, következésképp a gondolkodásban világosságot, az érzésben melegeit, a cselekvésben lelkesültséget öbeszteni. A középtanoda e szerint a nemzettett azon részének tanodája, mely az emberi-ség törvényeinek ismerete s kezelése által szóvivő és vezér akar lenni az állam fejlesztésében, vagy mely a természet törvényeinek ismerete és kezelése által a gyakorlati élet tovább fejlesztésére van hivatva.

A középtanoda tulajdonképi föladata az egyetemre való előkészítés; de azért nem következik, hogy az önmagában is nem bír értékkel. „A gymnasium képzése minden esetre befejezett egészet képez, mert megadja az általános, vagy ha tetszik, encyclopaedicus műveltséget, de nem ugy fejezi azt be, mint a halál az állati életet, hanem mint az esti szünet az ember munkáját.“ Schmidt K. — Ez azon általános műveltség, melyet Hader (1814. XIV. 17 —30.) a gymnasium elé tűz, mely a növendék értelmét kifejleszt, erősíti, gyakorolja, minden dolog önálló elintézésére képesíti; mely a tanulót igazgall, széppel, jóval tölti el; melynél fogva az ifj. erejének tudatában egyednek, jellemnek ismeri magát. E műveltség nem csak az egyes tudományágak önálló kezelésére, hanem magasabb hivatalokra és képesít-mint azt Schleiermacher szépen kifejti. Ezt azonban nem tehetné a középtanoda, ha mint sokan vélik csupán tanító s nem nevelő intézet is volna egy-szersmind.

A középtanoda eszközei vagyis tantárgyai nagy ideig majdnem kizárólag az ő remek nyelvek valának; de az újabb időkben már a realiaknak is ele-gendő helyet ad, sőt felőbb osztályaiban két irányt enged meg: classicust és realt. — E kérdés századok küzdelmének képezte anyagát, mert ez ugyan egy, a humanismus és realismus kérdésével. Ha tehát a középtanoda eszközeiről akarunk szólni: min-denelőtt a humanismus és realismusra nézve kell el-eligazodnunk. A két iránynak lényege az, hogy a humanismus a maga föladatát, főleg a görög és latin nyelv és remekírók tanulmányozásával, a realismus az újabb kor tudományos vívmányaival törek-szik elérni. Mellozve itt a fejtegetést, s a két fél közdelmeit, legyen elég annak csak jelen eredményét kijelelni. Ez eredményt következő pontok fejezik ki, melyeket mind a két fél aláírt: a) A humanismus-nak mindig real czelekat kell követni a realiolók realismusának pedig a humanismus elvét és célját szem előtt tartania; ugy hogy a két irány célja egy; mind a kettőnek föladata: az általános értelmi és erkölcsi műveltséget megadni s a további hivatás tudományra előkészíteni; mind a két irány tehát egyenjogu. b) A képzés alsó fokán mind a két irány

képzési eszközei egyenlők; a honna az alsó osztá-lyokban a két iránynak együtt kell maradnia; csak ott, hol az eszközök hatása kiválóan classicus és real irányt vesz, válnak el bizonyos tárgyakra nézve a tanulók egymástól, hogy egyik az egyetemre vezető classicum gymnasiumba, a másik a műegyetembe vezető realtanodába menjen át. c) A latin nyelv a realtanodában is megtartandó. Ebből kiderül, mellesleg legyen mondva, hogy a realtanodák elkülönítése mellett fölhozott érv, mintha t. i. a humanismus és realismus közli határt eddigéig nem sikerült volna kijelelni, nem igen áll; s hogy ezen érvet, ha állana is, mikép lehet a realtanodák elkülönítése mellett fölhozni, nem foghatom föl; ez inkább el-lenők szól.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladott Pesten jan. 11. 11 ó. — p. d. e.

Érkezett jan. 11. 12. ó. — p. d. e.

Napoleon halála váratlanul következett be, délben akarták har-madszor operálni, de tíz óra or meg-halt, állítólag politikai végrendeletet hagyott. Az olasz kamarában a miniszterelnök részvétét fejezte ki halála fölött.

Képviselőházunk ma tartja első ülését.

Királyunk Budára érkezett. Zichy kereskedelmi minster a horváth minsterrel fog kinevezettni.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

— Megjelent és Stein J. könyvkereskedésé-megrendelhető az „Erdélyi nagyobb képes nap-tár“ 1873. évre. Ötödik évfolyam. Kiadja Stein J. Ára csak 50 kr. o. é. A változatos és érdekes szép rodalmi részen kívül a nagy gondnal és fáradság-gal összeállított „tiszi cím- és névtár“ teszi érde-kessé e napárt. Ugyanis tartalma következő: Az összes m. kir. ministerium, horvát-szlavon-dalmát ministerium, magyar horvát tengerparti kormány, m. k. állami számvevőszék, m. k. curia semmitőszéki s legfőbb ítélőszéki osztálya, m. k. itélőtábla Pesten és M.-Vásárhelyt, kir. ügyek igazgatósága Pesten, az összes m. k. sajtó- és kerületi bányabíróságok. Ezután következnek a királyhágón innei pénzügyi igazgatóságok, adóhivatalok, vesztelő intézetek, posta és távirda igazgatóságok Kolozsvárt, az alatta levő összes hivatalokkal, a királyhágón innei megyék, székek vidékek és sz. kir. s kiváltságos városok köz-igazgatási, valamint az ujon szervezett kir. törvény-székek és járásbíróságok legújabb czimtára, az erd. földtehermentesítési alapigazgatóság, erd. telekkönyvi igazgatóság kereskedelmi és iparkamarák, a királyhágón innei részekben lakó és gyakorló ügyvédek orvosok, orvossebészek és állatorvosok teljes czim- és névtára; kolozsvári m. kir. egyetem, kolozsmonostori k. gazdasági tanintézet, s a Kolozsvárt létező összes állami, hitvallási köz- és magán nevelőintézetek tanárai névtára, tantárgyak megnevezése, a királyhágón innei bankok, takarékl- és kölcsönnévtára. A „kolozsvári kalauz“ bemutatja a helyben székelő egy-letek, hasznos és játékos intézeteiket s a főbb és keresettebb iparágak czégeit. Az itt elősorolt bő tartalom — ugy hisszük — mindentovábbi ajánlgatást feleslegessé tesz.

Nyilttér.)*

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciere Du Barry

Londonból.

Mióta ő szentsége a pápa az izlet Revalesciere du Barry használata folytán szerencsésen ismét helyreállott és több orvos és kórház annak hatását elismerte, senki sem kételkedend e becses gyógytáplálék erejében, s a következő betegségeket említiük fel, melyeket e gyógyszer alkalmazása költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákthártya-, lélegzés-, hólyag- és vesebajokat, gümőkort, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztületlenséget, dugulást, hasme-nést, álmatlanságot, gyengeséget, vérhas, vízkórt, lázt, szédül-lést, vértalulást, fülzúgást, rosszullatást, hányást meg a ter-hesség alatt is, diabetet, méliakórt, elsoványodást, csúzt, közs-vényt, sápkort. Kivonat 72,000 bizonyítványból, oly esetekben, melyek minden gyógyszernek ellenállottak.

71,814. számú bizonyítvány

Dover, 1860, dec. 20-kán.

24 éves koromban hagytam oda az egyetemet — szét-roncsolt egészséggel, sem enni sem inni nem voltam képes, borzasztó fájdalmak és hányás nélkül, folytonosan álmatlan éjjek a testettség lelket elbágyasztották és két évi orvosi kura Londonban annyira rosszabbította állapotomat, hogy csontvázá-szaván össze alig nyomat 100 fontot, minden tagomban resz-kettem és alig bírtam lábamon megállani. Már felhagytam min-den reménnyel, midőn megismerkedtem Du Barry Reval-es-ciérejével, és megfizethetlen szer egészségemet 60 nap alatt helyreállította, mely idő alatt a Revalesciere folytonos alkalmazása mellett 23 egyegyed fontot nyertem izomban és ide-gerőben. Szendvéseim kiháttelenek voltak, hála-m e becses gyógytápszer iránt végtetetlen.

Spenzer Péter.

St. Romain des Iles, 1862, nov. 27.

Az égnek hálát! Du Barry Revalesciereje 18 évi kinomat mell- és gyomorfájdalmakkal és éjjeli izadsággal, fülzúgás és általános gyengeséggel eloszlatta és nekem az egészségnék pó-olhatlan kincsét visszaadta.

Compapot J.

72,418. számú bizonyítvány

Obergurgl, Bantzen mellett (Szászország) 1869 jan. 17-kén. Hosszabb idő óta szenvedtem borzasztó lélegzési fájdal-makban, melyek ellen sok helyütt kerestem, de sehol sem találtam segélyt. Mely hálával elismerem, az ön jeles Reval-es-ciérejelek hatását; tisztelte!

Masling Ernő.

Táplálók levén mint a hus, a Revalesciere felölték és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszernek. Bádószelenczékben fél tontos 1. 50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt. 12 fontos 20 frt. 24 fontos 36 frt. Revalesciere-lepnyékl, szelenczékben 2. frt. és 4. f. 50. Revalesciere chokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Walfischgasse 8. sz. **Ko-lozsvárt: Binder gyógyszerész**nél. Pesten: Török, Prágában: Fürst, J. Brünben: Eder F., Debrecezenben: Mihálo-vics István gyógyszerész, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál Károlyváros: Fogari F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhelyt: Brüll Ferenc Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Fe-lixnél, Székes-Fehérvárott: Diaballa Györgynél, Vághelyen: Conlegrer Ignácznál, Varadon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: irlgalmasok gyógyszerésztárában, azonkívül a bécsi ház postai utal-vány vagy utánvét mellett szétküldi.

*) E rovat alatt közliértékért csupa a sajtóhatóság írá-nyában válat leleltséget Szerk.

Hivatalos.

(15) (3—3)
Sz. 33. 1873.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Dobokamegye dobokai járásában 400 frt. évi fizetés, 60 frt. lakbér és 20 frt. irodai általánynyal rendszeresített, Bocsai, Csomafái, Választi, N.-Iklódi, Dobokai, F.-Tóoki és K.-Szilvási körjegyzői állomásokra czennel pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók a törvény értelmében felszerelt folyamodványokat folyó 1873-ik évi január 28-ig alólirhoz nyújtásuk be.

Dobokai járás szolgabírája.

K.-Szilvás, 1873, január 5-én.

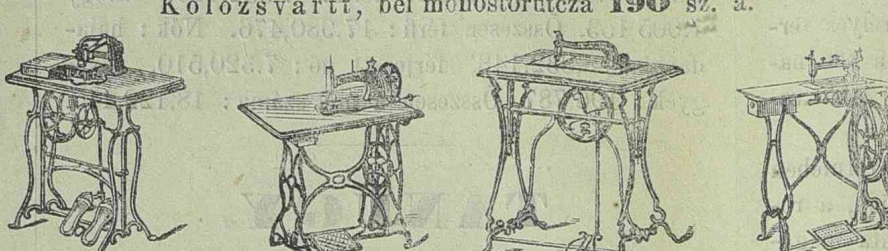
OSIKI LÁSZLÓ, szolgabíró.

Nem hivatalos.

(20) (1—5)
Egy szolid nőtelen fiatal ember, ki több éveken keresztül gazdaságot folytatott, szeretne egy gazdatiszti állomást kapni; körül bővebb felvilágosítást ad belkő-zéputczában 533 szám alatt
SZENKOWICH MÁRTON.

(234) (34—50)
Ismételten leszállított árak,
havonként 5—10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,
szilárd jótállás és ingyen tanítás mellett
AJÁNELJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára
Kolozsvárt, bel monostorutca 190 sz. a.

Wheeler & Wilson-, Singer-, Grover & Baker- és Howe Elias-féle, valamint minden létező és kitűnőnek elismert más szerkezetű **varró-gépeit.**

Ezen raktárban úgy családi használatra, mint üzleti célra, jelesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos keztyűs, cipész, nyerges, szij gyártó, szőval minden varrást folytató üzemhez — a szűkségeitek tekintetbe vételével — különösen készített **varró-gépek** nagy választékban találhatók.

Ezeket kívül többféle **kötő-gépek,** minden fajta **kézi varró-gépek.**

Most érkeztek új keztyű varró-gépek.

Hazai új iparczikk!

Alólirt tisztelettel tudatja a t. cz. nagyérdemű közönséggel, miszerint, hosszas és ernyedetlen fáradság s kiprobált tapasztalás után sikerült egy **vegyszörme „felcz” eszimataltat** gyárthatni, mely talp, vegytani-szerkezzel vízhatlanná van téve, tartósságára vetélkedik a legjobb minőségű bőrtalppal, olcsóságára pedig jóval tulszárnyalja amazt.

Életképességök és erejüket

hányan nem köszönik a Hoffmann-féle malátakészítménynek.

Központi raktár udvari szállító **Hoffmann János** urnál,

Bécs, Kolowratring Nro. 3,

(előbb Kärntnerring 11.)

Szuszov, nov. 24-én, 1872. Kitűnő malátakészítményből kérek egy újabb küldeményt és pedig: 13 üveg egészségügyi malátá csokorba kivonatát és egy csomag 60 kros malátá mellibont. Találmanának hatását minden tekintetben kitűnőnek jelezhetem.

Saaz, dec. 20-án. Kérem önt 10 doboz malátá csokoládé-por melliből küldésére. Gyermekeim másfél év óta táplálkozik ezzel, s e nagybecsű táplálékának köszöni életképességét és erejét. Midőn öntől örvendetes elismerésemet meg nem tagadhatom, kérem egyuttal stb.

Kernya, márczius 14-én. Örvendetes hatása és üdülése mell-közhőzésemnek (mely 1869 és 1871-ben annyira erőt von rajtam) s melyet egyedül csak is az ön malátá-sor kivonatának és bonbonának tulajdoníthatok, legbensőbb hálám kifejezésére. Ösztönöz: nem fogom elmulasztani a jótékony gyógyszer más szenvedőnek is ajánlani.

Valódi: HOFF-féle Malátá-készítmények egyedüli áruháza Kolozsvárt Karvázy Gyula, Fehérvárt Csiki Kristóf, Dézen Krémer Sámuel urnaknál.

A külföld is tett kísérletet ily nemű talp készítésére, de a hírlapok szerint, nem a kívánt eredménnyel.

Alólirt minden szerénytelenség nélkül állíthatja, hogy kitartó fáradság, több oldalról kiprobálás és tapasztalat után sikerült. Minek folytán említett vegyszörme talpakat, vízhatlanság, tartósság és kitűnő olcsóság tekintetéből, egész bizalommal ajánlhatom a t. cz. nagyérdemű közönségnek.

Érintett szörme-talpok, hogy czélszerűek, bizonyítják a többfelől tett megrendelések.

Egy, bár mely nagy cipőre való **egész pár talp gyári ára 70, egy pár legjobb minőségű boeskorak 60 kr.**

Költségesen felszerelt **gyári helyiségem van Szamosujvart felsővizutca 91 ház szám alatt.**

Mely tisztelettel hívom fel a nagybecsűt gazda közönséget, az őszves hadsereg t. cz. parancsnokságait, a t. cz. kereskedő s az illető iparos osztályokat gyártmányom czélszerűségére és olcsóságára. Méltóztassanak becses megrendeléseikkel, hazánk, ez új és hasznos iparágának méltó terjedelmet és lendületet adni.

Sz.-Ujvart, dec. 29-kén, 1872.

BRENCÁN ALBERT.

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi takarékpénztár közgyűlése

1873 Február 5. reggel 9 órakor

a Tanácsház nagy termében fog tartatni, melyre a t. cz. részvényes urak figyelmeztetéssel az al. szab. 42 §. 1-ső és 2-ik kikezdésére *) tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

- 1) Elnök választás és a közgyűlés megalakulása után a szavazatijog gyakorlása tárgyában bejelentett sérelmek rövid szóbeli ellátása.
- 2) Igazgatói jelentés a lefolyt üzleti év sommás eredményéről.
- 3) A számvizsgáló bizottság jelentése, kapcsolatban a leltározó bizottság jelentésével.
- 4) A választmány külön előterjesztései, és evvel kapcsolatban a múlt évi közgyűlésből a választmányi jegyzőkönyvek megvizsgálása és megbírállására kiküldött bizottság jelentése.
- 5) A kilépett, kilépendő és kisorsolandó választmányi tagok tükös szavazási megválasztása.
- 6) Számvizsgáló, leltározó és a választmányi jegyzőkönyvek megvizsgálása és megbírállására 5 tagu bizottmány megválasztása.
- 7) A tiszta jövedelem feletti határozás.
- 8) Írásban beadott indítványok, fellebbezések és kérelmek.

Az igazgatóság.

- *) 42 §. (14) (3—3)
- 1) A szavazatijog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes nagy kora, önjogosult, feddhetetlen hirt, s hogy részvénye a részvényesek főkönyvében legalább 1 hóval az illető közgyűlés előtt, a saját nevére beírva legyen.
 - 2) Minden részvényes és meghatalmazott, ki a közgyűlésen résztvenni és szavazni kíván: tartozik részvényei, meghatalmazása és a részvénykönyv alapján, az öt illető szavazatok számáról kiállított igazoló jegyet a közgyűlés előtti két napon és annak megnyitáig az intézet helyiségében, az intézeti jegyzőtől kivenni.

Theoreticus (elméleti) művek.

Zongora iskolák s gyakorlások, tanulmányok fokozatos haladók számára.

Concertek, ábrándok, variációk, rondók, sonáták, sat. zongorára két és négy kézzel.

Operák, teljes kivonatban s potpourriokban, transcripciókban (ábrándokban).

Nyitányok (Ouverturen), indulók, keringők, polkák, polka mazurkák, mazurkák, csárdások, négyesek.

Különböző hangjegyek zongorára balkezre, hat k zre, 2 zongorára, 4 kézzel s kísérettel.

Duettok, zongora, hegedű, viola, gordonka (violonecella), hegedű s gordonka, fuvola, klarinét, oboe, fagott, gitárre, harmonium kísérettel.

Nyitányok kísérettel, triók, quartettek, quintettek, sextettek, különféle tánc s népdal gyűjtemények sat.

Concert darabok, zenekar vagy quartett kísérettel.

Iskolák, tanulmányok, gyakorlatok, solók, duettok, triók, quartettek, quintettek, sextettek s concertek, harmoniumra, hárfára, gitárre, sat.

Partitúrák.

Opera szöveg könyvek.

Szépirodalmi művek.

Zenészeti ismeretek tára s szótárak.

THEORETICUS (elméleti) **MUNKÁK** magyar és német nyelven.

Életrajzok, levelezések s emlékiratok.

Ének tudomány s tanítás. **Zenetörténelem.**

ZENÉSZETI JEGYZÉK EK.

Hangjegy-raktár.

Iskolák, gyakorlatok, tanulmányok hegedűre, bögőre, gordonkára, fuvolára, klarinétre, sat. sat.

Mindenemű fuvó-s búros hangszere igen nagy választékú hangjegyek.

Ének-iskolák, gyakorlatok, népdalok.

Népdalok s egyéb dalok, ariák operákból két, három vagy több hangra.

Népdalok s opera ariák egy, vagy több hangra zongora, gitárre, hárfá sat. kísérettel.

Énekek férfi- s női karra, magyar s német nyelven.

Templomi s hangversenyi énekek, vegyes karokra.

Népdal gyűjtemények egyes hangokra s quartettek.

Teljes opera szövegek egy úgy mint több hangra, s karok részére.

Híres művészek arcképei, különféle nagyságban megrendelhetők.

Bel- s külföldi HANGJEGY-ÁRUSOKKAL összeköttetéseimmél fogva bármintemű **HANGJEGY** eredeti bolti áron nálam kapható s megrendelhető.

Stein János HANGJEGYTÁRA Kolozsvárt középutca 436 szám.

HANGJEGY-JEGYZÉK ingyen szolgáltatnak ki.

Helybeli s vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesítetnek.

THEORETICUS (elméleti) **MUNKÁK** magyar és német nyelven.

ZENÉSZETI JEGYZÉK EK.

BOROK ÁRAI

Karvázy Gyula fűszer- és csemege üzletében:

		frt	kr.
Asztali bor kupás cylinderben	1 kupa	—	48
Grinzingi bor kupás üveg	1 kupa	—	60
Grinzingi bor 1/2 kupás	1 üveg	—	30
Budai vörös bor 1/2 kupás	1 üveg	—	60
Budai vörös bor 1/4 kupás	1 üveg	—	32
Egri vörös bor 1/2 kupás	1 üveg	—	70
Egri vörös bor 1/4 kupás	1 üveg	—	37
Bakator bor 1/2 kupás	1 üveg	—	60
Bakator bor 1/4 kupás	1 üveg	—	32
Neszmélyi bor 1/2 kupás	1 üveg	—	70
Neszmélyi bor 1/4 kupás	1 üveg	—	37
Rizling 1/2 kupás üvegben	1 üveg	—	80
" 1/4 kupás üvegben	1 üveg	—	40
Francia pezsgő Röderer & comp. Rheims	1 üveg	4	50
Francia pezsgő Giber & comp. Rheims	1 üveg	4	—
Francia pezsgő Vix Bara	1 üveg	3	75
Magyar pezsgő	1 üveg	1	40
Muscat Lunel	1 üveg	1	20
Scherry, Madeira, Opporto, Malaga	1 üveg	3	25

Kupás és 1/2 kupás üvegek 10 kr. és a fertályos üvegek 7 krba számíttatnak és ugyanez árakban visszavétetnek. (352) (49—*)